

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STRIN J. könyvkereskedése.

Koronka, 1860. január 11-én. —Európa állása ha józanon körül nézünk, szinte lehetlenné teszi a jövőnek biztos kiszámítását; sejtelmeket elfogadni valóságunk, vakon lépni a holnap pal szemből, az események „qui vive”-jére a felelettel készen nem lenni — nem szabad. Az általános világállás — mely szintén összekötöttnek mutatja az emberiséget legheterogénebb fajait, mely megrázókat mutatja az emberiséget eddigelő kormányzott és fekézett internationalis jog sarkolatos elveit, hatalmasan int a józan gondolkodásra, a körülmények gondos tanulmányozására; számot kell vetnünk minmagunkkal, mi tettünk kormányzókká és hatalmassákká, öntudóink kell lenni azon hatalomnak és erőnek, mivel nemzetünk birt, mely állást megszerezni nemcsak, de meg is tartani föfeladatunk. Ha vizsgáljuk ennek okait, önkéntelenül rávezettünk a megváltozott körülmények megismerésére, látni fogjuk azok különbségét a maiaktól.

Európa egy állami mint szellemi állása más volt a Könyves király, Nagy Lajos, a Hunyadiak és Mária Terézia alatt mint a jeleni, s emlékezni fogunk ama hatalmasságokra és birodalmokra, melyek romba dőltek, valamint ama kicsiny uralkodókra és népeikre, melyek hatalmas óriásokká erősödtek, s kik akkor még csak magukban sem voltak; s e kép vissza fogja tükrözni a civilisatio két nagy factorát: a gőzt, a világ előrangú mozdító, — és a villanyt a gondolat előrangú szállító eszközeit.

A jelen e két hatalmas tényező, melyek az új és idő különbségét és nagy hézagait, úgy szólván, reduciáltak sokkal tekintélyesebb tényezőkre, minthogy nemzetiségünkre is befolyás nélkül maradtak volna, miknek resultatumai a jövőben fekszenek.

Nemzetünk élte e válságos időkben egy oly pontra jutott, hol a következő pillanat az újra felvirágzás vagy a halál magvát rejtheti keblében, azért jól hányjuk meg a multat, tekintsük meg józanon a jelen, hogy bizton számíthatva a jövőbe bátran léphessünk, mert e lépésnek felelősek leszünk következményeikért. Isten és maradek előtt, ki e lépés örömét vagy keservét hordozni fogja.

Nemzetünk, úgy a mint a legrégibb időkől az 1848—9 év legközelebbi multjái állott, nemes, a szó legtekintélyesebb értelmében nemes volt, mely kiváltságos állása a nemzetnek hozta létre a nyelvkülönbségen kívül történelmi és jogos magyar nemzetiségünkkel; mily e föld bármely más ajkú lakosa vált ha megnevesítette vagy magát illőleg kiképezte, a nemzet fia között számítani kívánt. Ez volt ama szűk és kicsiny alap, mire Árpád büszke birodalmát oly bizton építé, mely egy évszázad küzdelmeinek ellenállott; ez alap azonban az 1848—9-beli viszonyok rázkódtatása alatt ingani kezdett, mutatván, hogy avult, és már nem ez időbe való.

A szent István koronájában személyesített magyar birodalomban, hol e korona adja a király halantékjára a souverainitást, és a korona tagjaiban a nemességben az alattvalókat, a hűbéri rendszer gyökeret nem verhetett; a magyar föld nem ismerte sem a hűbért adományozó urat, sem az azt elfo-

gadó vasallust; a nemesség e viszonya a koronához, mely már az állam megalakulása első kezdetében magában hordá a meggyerendszert, és az abbi szabad községi életet, szerző meg a magyar birodalomnak, önmagában az erőt és kivülre a tekintélyt.

A nagy világrendszer nem szenved megállást, s bármint parányi alkotásnak az emberiség, ennek sem szabad állani vagy hátrálni. — Államok, trónok hullanak össze, népek tűnnek el az emberiség tettei arenájáról a földről, de maga az emberiség mindig haladt rendeltetés, fő célja: a tökéletesedés felé. S valamint egykor Mózesnek el kellett jönni a világ mindenható Ura törvénye szerint a tiz parancsolattal, ugy az idő teljességében megjött Jézus a szeretet vallása megalapítására, s az új tan, a tisztázott ismeret, az emberiség eszméje helyes felfogása birodalmakat roskasztott önmagukba össze, melyek a polytheismus aegise alatt nem ismertek ellent, ki hatalmuknak gátot vetett volna; a sötétség ezt követő századjai, hol a halhit, babona a középkorban buján nőtt, csak egy kisztidő időszeit az emberiség éltében, hogy ez egy lépést tovább mehessen a reformatio nagy műve által. — Nincs megállás, csak előhaladás, bár mennyire óhajtsák vissza a jelen kicsinyhitű és lelki fia az elmult szép időköt.

A mint a vallás az ember e legbensőbb és legszentebb tulajdona az idő folytával mindig a tökéletesedés felé törekedett, ugy az állam eszméje, mi az ember földi és anyagi jólétét hordja méhében, hasonlólag nagy előhaladást tett a tökéletesedés felé, s mintegy mértéket tartva az elsővel, szinte egyidőben ment keresztül az átváltozás phasisain. Az emberiség történetében egy ily hatalmas fordulási pont a népvándorlás idejébe esik, mely válságos idejében az emberiségnek született a magyar birodalom e földre, hol az maigán áll és él.

E keletről jött maroknyi nép magával hozta az egyéniség teljes önértékét, s a szövetség, melyre Árpád államát helyezé, fő és sarkalatos törvénynek emelte az egyén önállóságát és szabadságát. A szabad egyénből fejlődött ki önkéntesen a természet rendje szerint a szabad község a megyékben.

Amaz időkben, midőn az egyén annyira becsültetett, mikor mindenkinek egyedül önmagának kellett az élet viszonyait, a sors csapásaival és a körülményekkel megküzdeni, nagy tekintélyt adott a gyermekállamnak a szomszéd hatalmak előtt e korszerű elv elfogadása, nagy erőt önmagában. Az elv mire a birodalom alapított, helyes megismerésén nyugvott az előhaladt emberiségnek, oly annyira azonos volt a korszellem kívánalmaival, hogy irigy szemmel nézték a szomszéd hatalmak nagyok a curiájában kis király szabad magyar nemest, míg ők csak egy hatalmasnak voltak engedelmes hűbéresei.

Az állam alakulásakor időszelem kívánalmait helyes elismerésében, és az ennek megfelelő institutiókban találjuk meg dicső multunk magyarázatát.

Az individuum becse és jelentősége, elismerése erősít meg e csak tegnap ótai államot, annyira, hogy a keresztetek rabló csordáit fékezn, és magának tekintélyt szerezni tudott. A magyar király vízei nem voltak a hűbért adó hadurnak

vakon engedelmeskedő vasallusi, hűsők valának azok, kik egy tudvalevő ügyért szabad elhatározásuk után küzdtek a király szavára összehívó véres kardja alatt. — Ez ada e nagy tekintélyt magyar államunknak, a 13-dik században az arany bulla századokkal előbb biztosítá e nemzetnek önkormányzatát, mint az angol népnek a Test és Habeas Corpus Act által.

Dicső multunk fénypontjai Nagy Lajos és Mátyás király tett és dicsőségteljes kora, és az egyéniség uralmanak tetőpontja az emberiség fejlődési történetében egy perczben esnek össze. A középkor lovagjai eszményképei ez időben éltek, az egyén értéke ekkor volt legmagasb állásában.

Az emberiség történetében a puszkapor és saját feltalálása egy új időkort kezd, egy új irányt nyit meg. Az első megtört a lovag bátorságát, mert a puska alattomban lelkelődve is talál, nem kell az ellennel szembeállva megmérkőzni; az utóbbi pedig megtörte a papság egyeduralmát a tudományban. Egy államra sem voltak az ég e nagy adományai hatalmas befolyással, mint mi reánk; a hadviselés megváltozott modora nem kívánt egyes hűsöket, tömeg kellett neki, ki megálljon, le tudja magát lövetni merev téllenségekben. A hűsös bátorság csak önzeselem volt, s zavart hozott elő legfőbbnek a rendekben, de csatát nem döntött. A tudomány általánossá válván a buvázkodás szélesbítette az ismeretét, az addig magát a népleltől egy hosszú gyakorlat után kifejtett szokásos törvény rendszerre alkottott; lett az írott törvény, mi mindinkább fejlette és tisztázta ki az állam körüli eszméket s lett az állam-tudomány.

A nyers erőt meghódítá az intelligentia, az ökológ meg-szűnt s helyébe lépett a történelmi jog, az enyim és tied eszméje szűkebb korlátok közé szorított s mit tegnap csak ökológ védett meg, ma már jogosan birom az erősebbel is szembe; az általános államfejlődés e szakán átment nemzetünk is, a korszellemének megfelelő alapokra helyezett állam, az emberiség ez előhaladtában csak erősbült, s bár nemesség rég nem volt katoná, s a földnépe egy adórendszer terhe alatt nyögött, az állam és nemzet állott és virágzott; virágzott mert alkotmánya a kívánalmaknak, a történelmi jog elvének megfelelt.

Idő s ne tovább célunkhoz értünk egy új aera küszöbén, s az emberiség élte egy nagy szakasza végén állunk.

Rousseau, Voltaire az ész hatalmas leventéi sorozatát nyiták meg, kik az állam sarkalatos alapkőveit az ugynevezett emberjogokba tevék le, melyek Fouriert a phalanctère, Saint Simont pedig a communismus szélsőségeibe vezették. A gőzör megcsúszott a mesterembert, s teremté a munkást a megosztott dologban.

A régi aristokratikus rendszer, s az újabb demagogia tulajdonságai közt egy közvetítő eszme emelkedik, mely a jogot megosztja az emberiséggel, s a vezérletet a miveltiségeknek adja. De míg e rendszer elve kitisztult, a világ nagy rázkódások mehet át, midőn a régi államszerkezet nem hagyott általában mindenütt egységes nemzetiségekből álló országokat hátra. És így a század demokratikus intézményei, nagy nemzeteknek ve-

BORONKAI MARGIT.

Történelmi regény.

(Folytatás.)

Egy sugallatot adott a fájdalom kimerültsége, minden nemes férfi és nő szívébe; menjünk, mondák mind, legalább egy közös sir temesse el a nemzetet!

És mentek. Deczember végnapjaiban oly végtelen számmal haladtak a lovagok és kocsik Kolozsvár felé, mintha e nép táborba akarna szállani.

De a város kapui be valának zárva. Előttük kemény fűdözzel Básta biztosai állottak, kik az érkezők neveit sorozatba vették s felvették, hogy senki a városba tompa diszkardon kívül egyéb fegyvert vinni ne merészeljen.

Az egy elkészült névsorozat minden este Bástához fűltetett.

Még itt nem végződött a szokatlan s épp azért rémületes ceremónia.

Parancs adatott ki, hogy minden megérkezettek a városbíró háznál magokat halálbüntetés alatt jelentsék, hol Kereszturi György titkár feladata volt mindnyájok névsorát s szállásokat új sorjegyekbe venni.

Megható volt látni ez elszegényedett nemzetet!

Mi más volt most az országgyűlés színe, mint hajdan!

A csillogó fogatok, díszöltönyös apródok, az arannyal előtött nemzeti ruhák, mind oda lettek.

Százankint jöttek gyalog, kik hajdan fegyvereseik nélkül nem lovagoltak a szomszéd faluj, s ezrek voltak, kik nem tudták miből szerzik ki elelmüket Kolozsvárról, ha a gyűlés két napnál tovább tart.

Oh e kirablott, elpusztult népet így öszszegyiltve keserűség volt látni. De azt az alkotmányosdi játékot, melynek azonban oly önkényű fegyverek nyomása alatt értelme-

nem volt; igyekeztek akkor minden alkalommal megtartani, melynek célja vagy az volt, hogy a jelentékenyebb rendekből elmaradotakat, s így a hatalom irányában ellenséges érzelmeiket kipuhíthatassák, vagy hogy hatalomtetteikre a törvényesség pecsétjét tüssék fel, hogy ezáltal egy független ország meghódítása ellen az európai hatalmak kifogást ne tehessenek; minthogy azon korban Erdély semmi törvényes alárendeltségben nem állott sem a magyar királyi, sem a német császári koronához, de nemzeti és általa választott független fejedelmek általi önállóságot diplomatikusan bekeszterdészek biztosították.

A nők gyászruhákba öltözve, fájdalommal, halvány arccal érkeztek, mintha a druidok áldozatára huzeltattak volna. Férfjeiket többnyire a barcasági sir földé, csak most haltak el kedveseik, s sebük fájdalma még meleg volt.

Nem féltek a halálhírektől, reájok nézve az ily szerencsétlen hazában, az élet minden örömei s vágyai lejártak.

De csakhamar, e hideg kétségbeesett elhatározottságában, egy a halálnál irtózatossabb hír által rendítették meg a nők szenvedő lelke.

Mind határozottabban kezdék hirtelni, hogy a nők összehívásában a fővezérnek nincs más célja, mint őket az országba hozott hivatalnokok közt szétosztani, hogy Erdélyt teljesen kiforgassa nemzetiségéből.

A midőn történetünk lapjain ezen hírt olvastuk, habár annak valódi alapját hasonló szándéklatok lehetőségében nem találhatjuk; de feltűnt előttünk őseinknek már akkor elkezdődött nemzeti feltékenysége. És e csak-ka hír igen élesen jellemzi őseink magas felfogását a nemzetiségről, még azon korban is, midőn általában egész Európa latinizmus igájában nyögött. Örök dicsősége lesz éppen azon korban élt őseinknek a nemzeti ébredés. Ők a magyar nyelvet, mely a magyar királyok alatt idegen befolyások miatt el volt hanyagolva, s jogos érvényből alátáporva; felemelték a kisdud állam uralkodó

nyelvét; a nemzeti irodalom fejlődelmek uralkodása alatt mind mélyebben kezdett meggyökerezni, s hatása által emelni és magyarisítani a hazai miveltiséget; s hogy a nemzetiség már ekkor drága kincsnek tekintett, eléggé jellemzi éppen az, hogy a fennemlített hírrel hitték az ország javát kétségbejéthetni.

Minthogy lehetnek kik azt hiszik, hogy mi talán korunk nemzetiségi érzelmét a mult idők ráfogott színeivel akarjuk festeni, szükségesnek véljük az ország akkori helyzetét s aggodalmait egyik krónikáiról lapjainról hű átfordításban adni vissza. Bethlen Farkas gyermekkorát alig huszonöt év választja el azon korszaktól, melyre regényünk cselekvényei esnek, és azon felül ezen szép tollú író adatait kiválóan Szamosközy történetíratára fekteti, ki már mint cselekvő személy élt ama korban; így adatainak hitelességét kétségbehozni nem lehet. Miután előszámlálja a történetíró a nemesség általános és ily alakban szokatlan meghívását, s a megérkezők névsorátba jegyzését stb. a mint fennebb előadtuk, így folytatja:

„Továbbá megjeleni parancsolta (Básta) ezen országgyűlésre az özvegyeket is gyermekeikkel együtt szokadalmak és gyanus módon. És ezek férjeiknek a barcasági csatán történt legyilkoltatása miatt még új fájdalom közt könnyes szemekkel s gyász öltözetekben, a fenyegető veszély közt mindentől rettegve gyermekeikkel együtt megjelentek, de annyival nagyobb aggodalom közt, mert sem azt nem tudták, hogy miért idéztettek, mind pedig gyermekeik élete felett kétségbe voltak esve; mely miatt a legnagyobb eseményeket gyanítva, a félelem és halál közt hanykódtak. A gyermekek, anyjuk árvaságának osztályosai, annál szánandóbbaknak tetszettek, mert sem saját, sem szülőik szerencsétlenségét szenge életkoruk miatt fel nem foghaták. Fájdalom! a nemes hűlgyeket, kiket otthon a szemérem s a jó hír épsége fedezett, szeszélyes balsorsuk a férfiak gyüle-

kezetébe, s idegen katonaság firkászódései közé kényszerítette. Kiknek habár szemérem érzetük minden csapástól ment maradt, nem hiányoztak olyanok, kik azon hírt terjeszték, miszerint a nők névsora azért íratott össze, hogy őket Básta, vezérei és katonaságának tribunjai közt menyasszonyokul kiössza akarajok ellen is, minán ezeket gazdag erdélyi birtokokkal ellátta; célja lévén így Erdély nemességét külföldi beházasultak által felváltani, s idő telével apránként ez országból s birtokaikból kiszorítani. Ehez járult a magyar nemesség kiirtásáról terjedező sokkal kegyetlenebb hír, mely már ajkról ajkra szállott, mely szerint ezéba lett volna véve az egész nemesség a Rudolftól való újabb elpártolás és a jesuitáknak Kolozsvárról lett kiüldöztetése miatt teljesen kipusztítani. Ezen hír szerint a fennebbi események okozói mind ki fogának végezteni, a felülmaradt többség annyira lefékeztenék, hogy örökre képtelen legyen újabb lázadásra. És hogy az egész nemesség annál könnyebben megsemmisüljön, az egész országot német gyarmatokkal fogják megtölteni, mely annak mind erősítésére, mind diszére valának. És a mint mondták, ez utóbbi annál könnyebben végre-hajthatnak, mert akkor is sokkal több biztonságot lehetett helyezni a szász városokban, mint a magyar és székely nemességben. Kirtván a nemességet, nem volna nehéz a németeket az egyfajú szászokkal összeolvasztani, melyből idővel önként következnék, hogy Erdély egészen német gyarmattá válván, s másfelől szintén a nagy német nemzetiség fe nyegatván Magyarországot, magokat a magyarokat is könnyű volna jörobba fogni s végre kipusztítani (exterminare).“

Igy ír a történelem.

Ily rémületes híreket terjesztett szét a gyanúsítás és aggalom, de melyeket az eredmény csakugyan meghazudolt, mert Básta legfőbb ingerkedett a kiszenvedett néppel.

(Folytatjuk.)

gyes népek közötti történelmi jogait támadhatják meg. Egy és ugyanazon nemzet kebelében az államrendszer változásai csak a külforma változik, vagy a nép kebelében cserélkezik, de a nép együttl marad, a nemzeti egység eszméje sértetlen hagyatik; nem úgy ott, hol hódító nemzetiség alapított birodalmot meghódított felett, mint p. o. Angliában s nálunk. Ily helyeken a reform csak a historiai jogok alapján lehet biztos.

Pontos kérdés ez a magyar nemzetre nézve, mely méltó megfontolást követel, s mely minden reánk halmozott vádakat daczára igen alaposan igazolja multunkhoz ragaszkodásunkat, oda érve, hogy ezen ragaszkodás ki nem zárja az avult formákban az idők kívánalmához képest szükséges módosításokat. A mi történelmi alapunk megírja a reformokat, de a történelmi jog összetartó kapcsán sértetlenül kell maradni, úgy a nemzet mint Európa érdekében. Eppen ezért igen kár a magyart hibáztatni, oly belátásért, mely magyarázatát az önfenntartás ösztönében találja.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet. f. hó 22-én közgyűlést tartván, az előző jelentésből érdekesnek tartjuk a következőket kiemelni:

„A lefolyt év eredményére térve, legelsőben is jelenenem kell, hogy egyetünk jelenben 647 tagot számol, miután az év folyamán 277-tel szaporodott, tehát kicsi hiján megkieszerződött.

„A tagok betétele 1858 végével volt. 10,664 ft 69 kr. Ez 21,632 frt 39 krral szaporodván, tesz összesen 32,033 ft és 6 krt. A mint látható a betételek összege hasonlóan a tagok számával megkieszerződött.

„A forgalmat illetőleg azon valóban meglepő eredményt mutathatjuk fel, hogy üzleti tőkénket csaknem négyszer forgatván meg, 800 tagnak összesen 101,904 ft 50 krt kölcsönzünk ki.

A betételek 6%-os kamatai 1025 ft 55 krt tevén, miután ebből a mult közgyűlés határozata szerint a küldnöki díj levonandó volt, a mely összesen 209 ft 43 krt tett, a fennmaradt 816 ft 12 krt a tagok javára át lón irva.

„A kezelési költségek levonása után marad az intézetnek tartalék-tőke alakjában 1420 ft 32 1/2 kr. Ebből kész pénzben 1275 ft 80 1/2 kr lettárszerinti ingóságokban 145 ft 2 kr.

„Az egylet tagjait foglalkozásuk után tekintve, hasonlóan azon örvendetes eredményre bukkanunk, hogy az iparos osztály, a melynek javára van kiváltság alkotva egyetünk, mindinkább résztvesz abban 647 tagból volt: iparos 306, kereskedő 81, földmives, magányzó és hivatalnok 260.

„Az iparosok közt legszámosabbak a csizmadia; ez osztályból ugyan is van 62 tag: szabó 48, timár 14, cipész 13, mészáros 13, vendéglős 11 tag.

„Használták az egylet pénzt a különböző foglalkozású tagok e következő arányban. Az említett 800 kölcsönzési esettől jött az iparos osztályra 528, a kereskedő 97, a többi osztályra 175 tag. — Időre nézve 1 óra szolgált 15 váltó 2 órára szolgált 31 váltó, 3 óra szolgált 754 váltó. Összesen 800 váltó. Összegre néz.

	50 frtig volt	205 váltó.
50—100 „ „	299 „	„
100—200 „ „	217 „	„
200—300 „ „	61 „	„
300—400 „ „	10 „	„
400—500 „ „	7 „	„
500—600 „ „	1 „	„
Összesen . . .	800 „	„

„A miből újból kitűnik, hogy egyetünk valóban a kisebb iparosok javára áll fönn; mert a váltók közül 721, tehát több mint 7/8-ad rész 200 frtig menő összegekről szólt.

„Végül jelenenem kell, hogy az alapszabályok 5 §. értelmében 4 tag betételt az igazgatóság jónak látta visszaszolgáltatni.

Egyébiránt e közhasznú intézet örvendetes gyarapodásának bizonyítványul elég, ha fönnállása két évről meg a következő összehasonlítást tesszük:

1858-ban	1859. szaporodott %.
A tagok száma . . .	370. 647. 75.
betételek összege . .	10,470 „ 39 „ 32,035 „ 6 „ 2,92
bevételek % -ben és illetőségeiben . . .	719 „ 68 „ 2834 „ 67.5 „ 2,94
kezelési költ. összege .	564 „ 21 „ 697 „ 59 „ 23
kölcsönök száma . . .	225 „ — „ 800 „ — „ 2,55
betételek kamatai . .	199 „ 8 „ 816 „ 12 „ 3,05
tartalék-tőke	258 „ 91 „ 1420 „ 82.5 „ 4,51
kölcsönök összege . .	29,957 „ 50 „ 101,904 „ 50 „ 2,40

Ily arányban alig ha emelkedett akármely más intézet a birodalomban.

Az intézet előtt azonban most nyílik még a szebb jövő s eslekvésre a legnagyobb tér, midőn az ipartörvény a munkát korlátaitól felszabadítván, a pénzerőt kétszeresen szükségessé tette.

Városunk kisebb iparosai ez intézetben biztos horgonyra találhatnak a munkafelszabadulás következtében okvetlenül beálló krízis napjaiban; méltán sajnálhatni, hogy más városok iparosai ettől fosztva vannak. Azonban még nem késő; májusig sok idő van azok előtt, a kik tenni akarnak. Az intézet felállítására pár hónap elég.

Gáman Zsigmond.

Dézs, jan. 16-kán 1860. — (Ipariskolai ügy.) Tegnap a helybeli helyét hit. vallású egyháznak közgyűlése volt, melyben a nagy számmal összegyűlt hívek előtt felolvastatván a mult 1859. év febr. 8-ikán tartott közgyűlés határozata értelmében az egyház által állandó ipariskola alapjára szükséges összeg gyűjtésére, s ez ügy vezetésére kinevezett bizottmány évi jelentése, úgy a bizottmány jegyzőkönyvei és az ajánlatokról szóló ajánlatok könyve: az egyházi közgyűlés a bizottmány eljárásáról, az eddiggi eredményekről — ahelyzetet is tekintetbe véve — tökéletesen megelégedve, míg egyfelől a multakra nézve elismerő köszönetet nyilvánított a bizottmány iránt, másfelől utasította a jövőben a lelkes vidék és a haza áldozatkész értelmiségi irányában ugyanazon erélyt fejteni ki, mit Dézs polgárai irányában tanusított.

E határozat irányra föltételezi azt, hogy annak indokai

iránt a hazának minden hű fia érdekelve lehet, s miután ezeket hitebben le nem írhatnám, mint azok a „Kolozsvári Közlöny“ 1859-ik év folyamán 13, 20, 23. s több számaiban ismertette, s a föntebb említett bizottmányi — évi jelentésben le vannak írva — közlöm a jelentést magát, mely szóról szóra a következő:

Tiszteletes egyházi tanács és közgyűlés! Szinte egy éve, hogy az egyházi közgyűlés elhatározta, miszerint a felsőbb rendeletek következtében lerontatni kellett mészárszékek és fabódék helyére, az 1855-ik év februar 2-kán és 1858-ik év januar 10-kén, egyházi-tanács által is megvizsgált s helybenhagyott mérnöki terv szerint közadakozás útján egy fövelmelő épület emeltessék, mely alapja legyen elemi iskolánk al-reál iskolává való kiégészítésének.

Az egyházi közgyűlést ezen határozatában, a tagjai köteleességérzetébe és a vidék és a haza minden hű fia, ezen ügyben nemcsak helyi, de az egész haza s nemzet érdekét fel-fogni képes lelkesedésébe helyezte bizalom — vezérelte; mi-ért is midőn a kitűzött cél elérésére az alólirt bizottmányt utasításokkal ellátva felhatalmazá belátása szerint mindent megtenni — egyszersmind köteleességévé tette azt is, hogy időszakonként a t. egyházi-tanács és a közgyűlésnek az ügy állásáról kimerítő jelentéseket tegyen, a nemzetet pedig hírlapok útján értesítse.

Ezen határozat értelmében a bizottmány igyekezett hivatását betölteni, s valamint a tiszte. egyház-tanácsban többször történt jegyzőkönyvei felolvasatása — úgy a „Kolozsvári Közlöny“ 1859-dik évi 13., 20, 23., 66. és 113. számaiban megjelent felszólalások és értesítések által a történeteket köztudomásra hozni. Most azonban az évelejen elérkezettnek látja az időt, midőn az egyházi közgyűlés irányában is köteleességét teljesítenie kell; miért is midőn ezennel jegyzőkönyveit, a felajánlások könyvét és a mult év végével berekesztett számadások könyvét felolvasás és megvizsgálás végett ezennel benyújtja: teendőjének véli egyszersmind azok tartalmát s az eseményeket röviden s okadatulva a következőkben ismertetni.

A kezdet nehéz volt. Midőn az egyházi közgyűlés a „legyen“ szót kimondá, s a szükségrendő alapösszeg beszerzését a bizottmány teendőjének jelelé ki, az eszme még oly kevéssé volt ismert — annyi kétélyek emelkedtek annak kivethetősége ellen, s az állam-élet fölött oly borús fellegek kezdtek volt emelkedni, hogy ezek magát az ügy irányát lelkessül s annak létesítését felfogó bizottmányt is szinte megrendíték hitében; de meg volt a köteleesség érzete s bátorságot adott. Első teendőjének látta a bizottmány önszervezése s a szükséges irományok beszerzése után legelőbb is mérnök Balogh György atyánkfát fölkérni, hogy az épületterv részletes részét s a költségszámítást is kidolgozni sziveskedjék, ki is azt a folyó 1860. év elején megtenni igére. Ugyanekkor azon nézetből indulva ki, hogy várt eredményre csak úgy számíthatni, ha mindazok, kikről áldozatot méltán várhat az egyház: személyesen szolgáltattak fel — s a vidék értelmisége s az egész haza támogatására csak akkor lehet számítani, ha Dézs hozza meg előbb köteleesség érzetéből kifolyó illő áldozatát: ezért a bizottmány íjt. Róth Pál teblil-gondnokot megbízta, hogy a bizottmány két tagja társaságában Dézs minden polgárait egyenkint ajánlattételre szólítsa fel; minek következtében tisz. Medgyes Lajos és egyházi tanácsos Beke Sándorral — időnkint az egyházfiakat is maguk mellé véve a lakosok saját lakásukon megtalálását rögtön meg is kezdék. (Folytatjuk.)

Ujdonságok.

E folyó év januar 29-én a kolozsvári casino szokott féleli közgyűlése megtartatott. Tizenkét év óta ily népes közgyűlésünk nem volt, a részvényesek mindnyájan innepélyes magyar öltönyben jelentek meg; vidámság, jó kedély volt látható minden arcon. Legelőbb is idős gr. Bethlen János, mint ezen gyűlésre választott elnök, a tárgysorozatokat előadva, azok közül a közgyűlés különösen egyet a kimenetelre nézve fontosnak tartott és feszültséggel várt, de a nagy rész megelégedésére ezen tárgy a közírvánat szerint látott el. Egyéb egyeletet illető tárgyak közt legnagyobb örömet okozott, a közbecsülést és bizalmat bíró gr. Lázár Miklósnak újból igazgatóvá megválasztása, ki is a szózatok kisdedése után a gyűlés által harsány éljenkiáltással üdvözlötett, a többi hivatalok most választás alá nem jöven. Továbbá előadott az igazgatóság által, hogy egy év lefolyása alatt egyetünk anyagi állása tetemesen nevedkedett, mi annyival is örvendesebb, mivel a mult évig anyagi állásunk inkább hanyatlóban volt, s ezen jelenlegi jobb állásunk főként egyik gazdaságot folytatott igazgatónk B. L. főördeme. A közgyűlés ezen kedvező állásért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak. Egyéb egyeletet érdeklő tárgyakon kívül legnevezetesebb az, hogy a közgyűlés a magyar akademiának öt év lefolyása alatt évenként 200, öszvesen ezer forintot adni határozott mostantól kezdve, mely öszvegből egy kísérő levél mellett az első évi illeték azonnal felküldetni határozatott. — Ezek voltak a nevezetesebb tárgyak, miről is hogy a távollevő részvényesek is értesültesse, hírlapilag megemlített szükségességnek véltük.

(Necrológ.) Korunk kitűnő férfainak egyike, a lángeszű számtudós cs. k. nyugalmozott mérnök-kapitány bolyai Bolyai János folyó hó 26-án, élete 58 évében jobb hazába költözött. Nemcsak kis Erdélyünk, hanem az öszes tudós világ, mely előtt egy rövid számtani művével honunknak fényt, dicsőséget szerzett, sokat veszített kora halála által, mert nagybecsű kéziratait nem adhatta, elhatározott célja szerint, saját alá, s kérdés vajjon sikerülend-e avott kezének úgy rendezni s világ elibe bocsátani, hogy magas értékűk szerint méltó elismerést vívjának ki. Mint nyelvész és hegedűművész is rendkívüli egyéniség volt. Nagy veszteség reánk nézve, hogy oly lángész és mély tudomány tulajdonosának élete szinte minden haszon nélkül zajlott le körünkben, és különködő, emberkerülő természeténél fogva minden társaságtól félrevonult, kirekesztőleg nagy eszméivel foglalkozva élt. Béke hamvainak!

— A „P. L.“ írja: „A protestans küldöttség tagjai már legnagyobb részben odahagyták Bécsset. Rendkívül ünnepélyesnek festik a visszatérés előtti zárconferentia jellemét. Báró V. y megindító beszédet vett hűtársaitól búcsút, mire a helyettes superintendens Balogh Péter meleg szavakkal mondott kö-

szönetet az ősz férfunak, mint a küldöttség főnökének. A gyűlés hangulata a beszédek folytán annyira vallásossá vált, hogy Székács jelen volt hitszónokot egyhangulag felhívták, hogy a konferenciát imádsággal zárja be. A kitűnő hitszónok egyházi beszéde megragadó hatása volt. A küldöttek közül csak b. Vay és b. Prónay maradt hátra, hogy ő felségének a császárnak szájából hallhassák meg azt, mit Magyarország protestánsai remélhetnek.

Bécsi lapok további tudósításából következőkről értesülünk: A conferentia bezáratása után b. Vay és b. Prónay urak Rechberg gróf miniszterelnök urhoz mentek, hol vele a küldöttség határozatát közölték. A miniszterelnök körülbelől következő szavakkal válaszolt: „En kezest nyujtok önöknek a békés kiegyezkedésre, ne utasítsák azt vissza. Ő Felsége bár a küldöttség öszes tagjait nem fogadhatja el, de a két elnök előtt az ut az uralkodó elé még mindig nyitva áll.“ Irásbeli felirat (memorandum) ezen elfogadás alkalmával nem fog benyújtatni, hanem Ő Felsége élő szóval fog megkérteni a patens legkegyelmeőbb megváltoztatására, s a synodus összehívására Magyarország evangélikus egyházi ügyeinek szabályozása végett.

— Temesvár városi községe a m. Akademia palotájára 1000, az ottani kereskedelmi kamara pedig ugyanazon célra 500 ftot határozott. Semmi ok sem képzeltető, mond a „Delejtű“, hogy akár a helytartóság az előbbi testületnek, akár a pénzügyminiszterium ez utóbbinak ez ajándékok foganatósítására mielőbb meg ne adja az engedélyt.

— A „Delejtű“ szerkesztőségénél ujabbán történt adakozások a magyar Akademia palotájára 672 ft 50 krt tesznek, mely öszszeg az előbb közlötthez adatván, a „Delejtű“ gyűjtése eddigé összesen 1334 ft 20 krra rug.

— A magyar idős zaki irodalom iránt mind nagyobb részvét tapasztalható. „Szegedi Híradó“ úgy hallja, hogy nemsoká Ujvidéken, Pécsen s Nagykanizsán is hetilapok fognak életbe lépni. Bajában pedig az ottan megjelenő „Bajai Közlöny“ jobb lábra állítására együgynevezett „párta-egylet“ van alakulában. Ez egyletnek tagja lehet minden bajai hölgy, a ki 1) a „Bajai Közlönyre“ előfizet, 2) ugyanezt minden fiatal embernek köteleességévé teszi, és senkinek hódolatát el nem fogadja, a ki a nevezett lapra elő nem fizet, 3) orvoshoz, ügyvédhez nem szabad fordulnia, s egy kereskedőnél is vásárolnia, a ki a „Bajai Közlönyt“ nem tartja. Így aztán könnyű a bajai lapnak kivergődni az ő bajjaiból, ha oly büvös bajos módon kezdik pártfogolni a hölgyek. Mindenesetre utanzandó példa a haza minden hölgyeire nézve, hogy bájait hatalmát ily „bajai“ erőlyes módon ügyekezzenek hasznosítani.

— Megjelent a Sárospataki füzetek kötet III-dik évfolyamának IV és V-ik füzetét következő tartalommal: „Áttekin-tes az ausztriai házassági jog történeti kifejlődésének a protestánsoknak egymás közt és a római katolikusokkal kötött házasságait illetőleg.“ Kuzmány Károlytól; „Apáczai Csere János ösmértetése.“ Erdélyi Jánostól; „Lelekész-avata-tyi ünnepe a XVII. században.“ Hegedus Lászlótól; „A magyar, mint bölcsészeti nyelv ügyében.“ Erdélyi Jánostól; „Szózat zenénk érdekében.“ Szeffi Gusztávtól; „Külön hitük az orosz egyház kebelében.“ Lévai Józseftől; „Péter apostol római püspöksége.“ Ephetától; „Vermigli Martyr Péter.“ Papay Imrétől; „Adatok a szathmári h. h. egyházmagyar történetéhez a XVII. század második felében s a XVIII. század folyamán alatt.“ közli kis Aron. „A tiszáninneni h. h. egyházmegyék kormányzata a Carolina resolutio kiadása előtt.“ Hegedus Lászlótól. Ezen kívül még több érdekes közlemény mindkét füzet „Tárczájában s világkörnyékében.“ — Az V-ik füzetet a harmadik évfolyam be levén fejezve, figyelem-tesztjük a közönséget, hogy az előfizetők a meginduló IV-ik évfolyamra postán egész évre 6, félre 3 új frt; posta nélkül egész évre 5, félre 2 és fél új frt. E folyóiratot, mely a protestáns tudományosság szövetnekét általánosan elismert jeles-séggel hordozza körül, ajánljuk papok mint nempapok lelkes pártolásába. Miveltebb ember nem nélkülözheti a vallás és egyházra vonatkozó tárgyak ismeretét se, azért kívánatos volna, hogy irodalom pártoló lelkesbejeink az olvasó körök az egyházi lapokat s folyóiratokat se feledjék tekintetbe venni.

— A „Sz. Híradó“ több csongrádi „főjézett nő“ irányában egy megrovó nyilatkozat „Többen“ aláírásával igen rossz hatása. Először compromittálja a nőket; másodsor compromittálja a magyar divatot, melyet úgy is igen nevetségesnek szeretnének találni némelyek.

— A szögediek Remellay G. dicsőreates indítványára egy szép nemzeti ünnepet készülnék megülni, emlékeul annak, hogy ezeltől 401 évvel Mátyás a nagy és igazságos épp Szögeden „szentesítette a törvényeket, melyek általa honvédelem czélszerűen szerveztetett, s megteremtett a huszárság, a világ leg-szebb, legdélcezebb, s leghősi katonasága, mely azóta anynyi dicsőséget szerzett a magyar névnek.“

— A „Wanderer“ ezt írja: „Eppen most értesülünk, hogy elhatározó lépés történt a „Pesti Napló“-nak, a (még a kiadás előtt lefoglalt) mult évi november 8-diki számában az esztergami ünnepélyt tárgyzó cikkke miatt indított sajtópörben. A budai cs. k. országos törvényszék elhatározta, hogy a nevezett lap szerkesztőjét Királyi Pált „mint közszendháborítás miatt a büntető törvénykönyv 7, 10, 28 és 65. §§-ai értelmében büntetésre méltót“ vád alá helyezze. Hozzá teszik még, hogy a vád-alá helyezését végezést a másodbírósiq is helyben hagyta.“

— A „Wdr“-nek írják Pestről: „Csapó Kálmánon kívül, ki az 1848-ban menekült, s az óta Franciaországban lakó fölkeltőbábornok Kiss Miklósnak unokaöccse, elfoglaltak még Nedeczky, a Deák Ferencz unokaöccse, Remellay Gusztáv író, s egy fiatal polytechnikus Sacher. — Bakacs gyógyszerész és Telepi festész a városból kiutasítottak.“

— Bécsi lapok nézete szerint a „Szerb vajdaság és bánát“, ismét felszólattatnak, s mint Salzburg Ausztriával, ezen unjonnan teremtett tartomány is visszakebelezetnek Magyarországhoz.

— A Mecklenburg-Schwerini hercezségben annyira elhanyagolt a közműveltség ügye, hogy a katonaköteleztetett közelebbi felírása alkalmával 898 egyén közül csak 3-at találtak a ki olvasni tud. Ezt a „Illustr. Ztg.“ írja, a mely szegény fejűnket nem egyszer nevezett bárbaroknak.

— Korunk komolyabb irodalmában mind feltűnőbb tört foglalnak el a „Revue“-k. melyeknek feladata az általános tudományosság haladását figyelemmel kísérvén, az emberi ismereteket élvezhető alakban közvetíteni saját közönségeikkel. A

Politikai hírek.

mi nemzeti művelődésünk is már sokkal magasabbra kezd emelkedni, mintsem az ily irányú vállalatok nagy fontossága elismerést nem igényelhetne. És valóban a kor kívánata hozta létre irodalmunk kebelében a hasonló czélú és irányú „Budapesti szemle” című folyóiratot, melyet Csengeri Antal szerkeszt s állít ki a hazai tudományosság terén legelismertebb képességek közreműködésével. Volt alkalmunk ezen folyóiratot egy néhányszor ismertetni, s ajánlani Erdély bővebb figyelmébe és részvételébe. Lapunk tere szűkebb, hogy sem arról mostani tárgyhalmazunk miatt tüzetesebb ismertetést adhassunk. Most e folyóirat legújabb XI. XII. és XIII-ik füzetek fekszik előttünk gazdag és érdekes tartalommal, melyet közvetlen Erdélyre nézve a Múzeum-egylet történeti előzményeinek s megalakításának tüzetes leírása is csak még érdekesebbé tesz, s nem kevésbé érdekes közvetlenül reánk az erdélyi irodalom története, melyet Szilágyi Sándor hazánkba új esztendővel hozott, a választékos dolgozatok, melyek részint az általános nemzet gazdaságot, részint a hazai történelem bölcselét, részint a világszépíródalom és művészet köréből merítvük, vagy azoknak irányismertetésére irányoznak, — élvezetesen hasznos olvasmányt nyújtanak a komolyabb műveltség barátainak s osztályosainak. Mi nemzeti önértékünk érvényesítését látnok abban, ha egy ily vállalat minél nagyobb s általánosabb részvételt ébresztene. A nemzet műveltségi állásának legbiztosb hőmérője az, ha a komolyabb és gyakorlatibb irány versenyt tart a szépíródalommal, azzal egyaránt halad, sőt az utóbbiba átköcsönzi saját alkotásait, ezt is ezáltal velőssé s a közművelődésre nézve mind hatásteljesebbé erősíti. Figyelmeltetjük olvasó közönségünket az avatott kezek alatt álló igen fontos vállalat, melynek a XI-ik füzetével újabb tíz füzetes folyamata van megindítva. Előfizetési ára: egész évre (tiz füzetnek, mely mintegy 50 ívre menend) 10 forint; félévi folyamra is előfizethet 6 forinttal. Az előfizetés a „Budapesti Szemle” kiadó irodájába (Pest szépeutca 3-ik szám a.) utasítandó.

— Az első urali bárról, a mely Pesten az idén megtartott a „Pesther Lloyd” érdekes rajzot ad. Az ünnepély a magyar öltözék általánosossága következtében sajátos jellemet nyert. Nagy számú közönség volt jelen, s a „frakk” egyetlen példány által se volt képviselve. A toilette körül kifejtett tarkább szín-választás és egyéjűs az alkalommal is a hölgyek kizárólagos joga maradt, mert az urak igen kevés kivétellel fekete-fehér voltak öltözve. Az attila, a mint most viselik, kissé hosszabb a rendesnél, s nem zsinorral, hanem ujnyji széles galandal (vagy paszományyal) van öltözve, a mint általában a magyar és lengyel öltözék közötti különbség is megszűnik, többnyire posztó-kelme csak igen ritka esetekben bársony vagy selyemből. Néhány ur övet visel, sőt itt ott egy kardkötő is látható vala, és ez nem igen ajánlandó, miután egy kardkötő kard nélkül egy lefegyverzett harczfira emlékeztet. — A férfiak öltözete komoly és méltóságteljes vala; annál érdekesebb volt az ellentét, a melyet a női toiletteknél a színek változatossága idézett elő. A szoknyák gaze vagy selyemből, simák vagy itt ott ezüst zsinorokkal és csipke-kötényekkel ékítvük. A váll többnyire más színű volt, s a kelme is e színek összeállításra tekintetben csak a pártával állott összhangzatban. Ezen elragadó fejk a legkülönbözőbb módokon simul a hajadonok hajához, a legegyszerűbb készítménytől a gyöngyökkel díszített diademaig változtatva, s a széles szalagok, itt ott arany és ezüsttel átszőtt pántlikák festőleg szépen folytak le a hátra. A női öltözék kiegészítője a mente, mely táncz közben letéttetik, a leányoké fehér selyem vagy fehér kasmírbeli arany- vagy ezüst-füzessel és hatlytuprémmel; az asszonyoké, a kika táncz örméiről lemondanak, nehézkelméből prémezve, antik gombokkal. A heute volée hölgyei, a kik a balterembe csak később léptek, a mentét a ruhatarban hagyták. De finom választékos toilette-jök az aranycsipkés fejkötők által magyar jellemet nyert. Gróf Batthyány Artúrnek fekete bársonyöltönyt viselt, herceg Odesschalinné rozsaszínűt moirból, a váll gyöngyökkel fűzve, gróf Batthyány Lajosné feketét, Csekonicsné virágos selyemöltönyt, mell és kötényt csipkéből, báró Orczy né violaszínűt öltönyt fekete csipkézett. A fejkötő-szalagok rendszeren összhangzó valának az öltönytök színvegyületével. — Ha nem is fejtettük ki az a pazar fényűzés, mely az utóbbi napokban Pesten közbeszódt tárgya volt, mégis az öltözékek dus változatossága által az ünnepély külső jelleme igen érdekes vala, s a szem gyönyörrel tekinthetett akár a tánczterem élénk csoportjai felé, akár az oszlop-folyosókba, a hol gazdagon öltözött nők ültek, nyugodtan szemlélve a vigalmat. — A pártá diademszerű alakjával a leányok alkatainak valami fenséges kifejezést; a magyar fejkötő pedig annak a ki viseli, valami jöltevő házasság jellemet kölcsönöz. A vigalmi ünnep a Rákóczy-indulással nyitott meg. A tánczok sorát csárdással kezdték és zárták be, csárdással, a melyet fiatalágunk különösen tüzzel tánczolt, s a melynek benyomása az öltözetek összhangzatossága következtében magasabb érdekű lön. A csárdást quadrille és polka-mazurka váltotta fel, s a második sorozatban mellőzték a cettolion. Keringőnek híre se volt. Szünóra alatt vidám kedélyű társaság tagjai az étterembe települtek, a hol tüzes toasztok mondatlank stb. — E vigalmi ünnepélyt a „Hölgyfutár” is igen csinosan leírja, megemlékezően arról is, hogy a tánczokat Dobos Lajos ismert írók rendezé s vezette.

Nemzeti színház. — Csütörtök február 2-ka „Éjszaka csilaga” opera Mayerbertől jó előadással, kielégítő kiállításal, mely utóbbi körüli érdemeért a szinigazgató is kihívásban s tapsokban részesült. Ugy látszik e dalművet a közönség kedveli. A színház tele volt.

Pénteken február 3-kan „Két Barcsay” írta báró Józsiika Miklós. A czimszerepekben Paulay (Mihály) és Tar (László) elég jól működtek, az utóbbi haladás tanusit, s merev tartását kezd levetkezni. Szavaiata tiszta, alakja elég csinos, s megérdemli, hogy szorgalommal képezze magát. Jánosiné (Apafiné), Follinusné (Barcsai Mihályné) szépen játszott, s izletesen öltözködtek. Közönség nem nagy számmal.

Kolozsvári piacziár. Február 2-án 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 68 kr. — Elegy búza 2 ft 87 kr. — Rozs 1 ft 40 kr. — Árpa 1 ft 12 kr. — Zab — 1 ft 88 kr. — Török-búza 4 ft 50 kr. — Pityóka 1 ft — kr. Marhabús fontja 10 kr uj pénzben.

— Azon gyanítás, hogy az angol miniszterium legott a parlament összegyűlése után kérdőre fogna vétetni Savoya s Nizza a k Franciaországhoz való csatolatlására, gyorsan valósult. A londoni legújabb sürgöny jelenté, hogy az eziránti kérdés a válasz is reá azonnal megtörtént. Az interpelláló Normanby lord vala, ki csak a napokban nyilatkozta volt ki az ő olasz-ellenes érzületét s azért az angol sajtó legnagyobb részétől derekasan le is lön hordva. A mit Granville lord felelt, nem vehető kielégő tisztán a távirati sürgönyből. Ha az angol kormány tagadja azt, hogy a Savoya s Nizza odaengedése iránt Franciaország és Szardínia közti alkudozásról tudósításokat vett volna, ez alatt mindenesetre csak hivatalos tudósítások értendők, s abból még nem következik, hogy meghitt értesítések ne lettek volna. Egyébiránt hogy e tárgyra nézve Páris és Turin között alkudozások valónak folymatban, sehol sem is volt állítva, sőt inkább annak járt híre, hogy az egész ügyben már egy év előttegyesség jött létre a párisi és turini udvarok között. Hogy ezen tárgya a nyugoti két hatalom közt legalább bizalmasan szóba jött, azt gyanítani lehet Granville lord további beszédéből is, miszerint Franciaország ismeri Angliának egy ily elrendezés iránti nézetét. Minő alkalma lett volna Angliának e kérdés felett nyilatkozni, ha az francia részről valóba nem hozatott volna szóba? Fajdalom Granville lord nem nyilatkozott arról, miszerint nézetek vannak hat Angliának az odaengedési kérdésére nézve, késéigkivül sokan lesznek, a kik éppen e felsőházi vitából azon meggyőződést merítik, hogy a Savoyai annexio kérdése nemcsak a hirlapokban, hanem a valóságban is létezik, s tán nemskára határozottabban előtérbe is lép, minthogy Napoleon császárnak éppen nem szokása, egy érett megfontolás után végérvényileg megállapított tervet ismét elejteni, ha annak kivitele akadályokba talál utközni.

Feltűnt, hogy éppen most jelentik Párisból: Cavour gróf párisi és londoni utazásának közlebbi czélja lenne a Savoyai ügynek tisztába hozatala s még folyvást remélik, hogy az angol kabinet ugyan a legvégös perczig ellenzendi e tervnek valósisát, de ha mindannak daczára is előreláthatólag meglenne Savoya és Nizza bekebelezése, tudni fogja a dolgot oda forgatni, hogy a parlamentnek az iránt kellend nyilatkozni: hogy megessett dolognak felejtés legyen-e a vég vagy a legszükség eszközökkel is meg kelljen-ez azt hiusítani. És minthogy valószínűnek látszik, hogy a parlament Savoya miatt harcz-haburut kezdene Franciaország ellen, Palmerston lord ezen az uton reméli czélját elérhetni, mely nem egyébből áll, mint Franciaország ohaját kielégíteni, a nélkül, hogy az által az angol miniszterium lételet kockáztatná.

A két házbeli válaszfelirat-vitából az jön ki, hogy az angol kabinet ez óráig annyiban szabadkezet tartott fen magának, a mennyiben a közép-olaszországi kérdésnek a népség akarata szerinti rendezését, vagy más szókkal az annexió kimondotta, de annak kivételére nézve semminem kötelezettséget nem vállalt magára; s azt nem is kívánták tőle, s az annexiónak tetteleg pártolása valóban szükségtelen is volna, ha valósulni talál azon párisi tudósítás, miszerint Angol- és Franciaországban kívül Porosz- és Oroszország is a Szardíniába keblezés mellett nyilatkozta volna, mely tudósítás legott azon merőben valószínűtlen hírt idézte elő, hogy a congressus közlebből összeülne, azonban csak a négy nagyhatalmasság fogna abban résztvenni.

Hogy Közép-Olaszországban valami már a közlebbi időben történni fog, arra nézve nincs kétség, de e jövőnek mivoltát nem lehet tudni. Hírlik ugyan, hogy nem Nápoly, hanem Spanyolország akart a pápa javára beavatkozni, amde ha az egyik híri valószínűtlen, a másik éppen lehetetlennek látszik; Párisban már jölele gondoskodtak arról, hogy a spanyolok másutt oly ingoványba sulydenek, a honnan nem oly hamar s mindenesetre oly állapotban ha fognak kivergődhetni, hogy nekik a hadviseléshez nem oly könnyen lesz ujjolag kedvők.

A jan. 30-iki „Morn. Post” júdni akarja, mikép Elliot s Brenier oda vannak utasítva, hogy Nápolynak előterjesztéseket tegyenek Olaszország megváltozott helyzetére tekintettel, azonban azt véli, hogy kevés reményt táplálhat sikerre.

— Egy porosz lap tudni akarja, hogy a francia egyeduralkodó az egyedüli hatályos ellenállása saját családjában ütközik. Eugene a császárné költségbeeséssel határosfajdalomban volna férjének, a pápa ellen lett fellépése miatt s a napokban még kis fiát is, kinek a pápa keresztatyja, betanította az atyjával való esdeklésre. Mária hercegnő, egyik leánya Stephanie e nhercegnőnek, I. Napoleon örökre fogadott leányának, ugy Bonaparte abbé, a pápa titkos kamarása is haszaltan kérték császári rokonukat, a ki folyvást hajhatatlan; hiszen csak éppen most parancsolta meg azon pápai toborzási hivatal megszüntetését, mely Marseilleben már régóta fennállott.

— Velence, jan. 24. A „Triest. Ztg.”-nak írják: A zavargók közül számos egyént befogtak, különösen azokat, kik a nők világos ruháit választóvízzel öntözték. Azt beszélük, hogy a kormány szükség esetében még más erőlyes rendszabályokhoz is nyuland. — Baldisserotto Ferencz, ki az ugynevezett 1848—49-ki velencei köztársaság alatt hadügyminiszter volt, és a múlt évben több bűjtogatással Józsefcsárba vitetett, azután pedig kegyelmet nyert, milanoi lapok szerint ismét befogott.

Livornóban is, mint a „Trieszt. Ztg.”-nak írják bomba-demonstratio történt. 18-án, midőn a kormányzó tánczvigalmat adott, több kis mozsár durrant el palotája közelében. Egy nemzetőrségi tiszt azon pillanatban fogott el egy egyént, midőn ez egy mozsarat el akart sütni. (M.S.)

Nápoly, jan. 17. A „Times”-nek írják, hogy számos egyént fogtak be azok közül, kik a múlt juniusi demonstratio-ban résztvettek. A rendőrgyűlések most nagyon tevékenyek; ház-motozások, levél-elfogatások stb. napirenden vannak. Néhány nappal ezelőtt két rendőri kém a nép-bíráskodás áldozata lett. — Prozzo, a nagyon mozgékony pap, végre elhalgatatott, a szárd és francia követ föllépésére. Nemesek itt, hanem a vidéken is prédikálják a papság a keresztábrut, s mint consuli jelentések-ből kitűnik, az illető hatalmakat bántalmazták.

Katonai mozgalmak Olaszországban. A boroszlói lap írja: A szárd hadsereg, egy szárd főtiszt állítása szerint hadiában 130,000 emberből áll, ide beszámítva az osztrák szolgálatból hazatért lombardokat is; ha ezen összeghez hozzászámítjuk az 1860-ki korosztályt, Szardíniából s Lombardiából, a 25,000 ujjonozot, a szárd sereg létszáma

155,000 az önkénytesek nélkül. Így a király által új év alkal-mával említett 200,000 ember ki lesz állítva. — A pápai had-sereg jelenleg 8000 főre tehetni, hozzávéve azonban a Macerataban levő 4000 idegen besorolt önkénytest, az egész 12,000.

— A nápolyi sereg összesen 140,000 emberre teszik. — Az e pillanatban Olaszországban levő francia sereg 60,000 emberre tehetni. De határozottan állítják, hogy néhány ezred hadut parancsot kapott Franciaországban, Olaszországba indulni, így magában Párisban az 56-dik serezed is. — Az önkénytesek számát különbözőleg adják elő; némelyek szerint 50,000 ember is volna, s az utóbbi jelentések szerint szervezők kielégítő. Cadogan angol ezredes legalább igen dicsőreleg nyilatkozott felőlük. — Az osztrákok számát nem könnyű megmondani, a jelentett 50,000 ember megérkezése bevándor; de tulozva van, hogy a velencei tartományban levő osztrák haderő már 150,000 ember volna, mint itt állítani szokták. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az Els vonal mellett ellenállásra készülnek; a „Pungolo” szerint nagy gyorsasággal dolgoznak az arsenalo-kban és az erődítési műveken Mantuában és Veronában. Veronában a Porta nouva külművei és bástyák 36 fontosokkal láttatnak el, az Els balpartjani kis erődöket szemlélik, az Erzsébet, Sz. Márton erődök ágyukkal láttatnak el, Scot erődöt, Porta Victorian kívül, új földsánczok hanyattak. Téhát itt tökéletesen háborúra látszanak készülni, s méltán. (M.S.)

— Az Emilia név, melyet jelenleg Toskána kivételével minden forradalmi közép-olaszországi állam felvett, onnan veszi származását, mert a mondott államok azon es emiliiai ut mellett fekszenek, melyet Marcus Aemilius konzul, Piacenzától, Parmán, Modenán és Bolognán át Riminiig építtetett, a hol is a Rómából jövő flaminiai uttal összejött. Eszerint mint minden ut, ugy a via Emilia is Rómába vezetett. A mondott ut ma is fő összeköttetési ut a nevezett államok között.

— A római kérdés a jelenkor gordiusi csomója, megválik, ki lesz, és vajjon III. Napoleon lesz-e annak Nagy Sándora. Az utóbbi legalább neki indult nagy terve kivételének, de a másik részről is ott áll az ellentállási határozottság kösirtje. A pápa ezen szilárd eltökéltségének, a fölkelt tartományokat oda nem engedni, újabb kifejezést kölcsönzött egy az érsekek- és püspökökhez intézett köriratban, melyben ezeknek, tulajdonképen a világnak kifejté az okokat, melyek miatt a francia császár tanácsára nem hajthat. E körirat mintegy válaszul szolgálja Napoleon császár egy második levele-re, melyben ez utóbbi egy angol lap szerint kijelenté, hogy ő szívesen marad ugyan az egyház legidősb engedelmes fia egyházi dolgokban, de ha a pápa megmaradna ellenállása miatt, ugy emlékezzék meg VIII. Henrikről. E király, mint a történetből tudjuk, volt az első angol protestans király. E levél létezése, ha csakugyan való, annál nagyobb fontosságot kölcsönözne a pápai köriratnak.

Gr. Cavour szintén köriratot bocsátott ki, melyben nyíltan kimondja, hogy a fejedelmek restauratioja lehetlenségé vált, s ezért ő a szárd alkotmánynak a hercegségekben kihirdetése által a bekebelezés felé a legfontosb lépést megtette. Modenában ez már korábban megtörtént; Toskána-ban Ricasoli jan. 25-kén hirdeté ki azt, a választó-lajstromoknak a szárd választási törvény szerinti elkészítését megparancsolván, s az olasz parlamentbe küldendő követek számát is 87-re megállapítván. Ez volt az első lépés, mely szerint Szardínia, Lombardia s Közép-Olaszország követei Turinban összegyűlnek, s tüstént az első ülésben egy felső-olaszországi királyság megalakulását s annak királyul Victor Emanuelt kikiáltanak. Így terveznek Turinban s számítanak reá, hogy Franciaország és Anglia az új királyságot azonnal el fogják ismerni, mely elismerési ténynyel egy időben az országgyűlés majd az új birodalom határait is megfogná alakítani, s Savoya és Nizza átengedését megszavazni. Egyébiránt e számítás még koránt sem látszik tisztába hozva. A tuillériák kabinete, mintha még most is ellene volna a hercegségek Szardíniába való bekebelezésének, vagy még sem tartja eléggé biztosítottak az árt, t. i. Savoya s Nizza átengedését, melyért az eturiai királyság tervéről lemondani kész lenne! Nagyökén még, hogy magában Savoyában is éppen nem volna elég vagy a francziává létehez, sőt legközelebb egy nagyszerű csatlakozásellenes szellemű nyilvánulatot várnak. Másrészt bizonyosnak látszik, hogy az angol kormány nem tartotta magát illetékesnek arra, hogy ezen területváltoztatásba beegyezzék a parlament jóváhagyása nélkül.

Újabbak. — Páris, jan. 30. A „Constitutionnel” ma egy Grandeguillot tollából eredt cikkbén viszsztatér a pápa körlevelére, s a fölötti sajnálatát fejezi ki, mikép Róma még most is szintugy Ausztria befolyása alatt áll, mint a háboru előtt. Miután a pápa Napoleon császár tanácsait visszautasította, Franciaország kötelessége be van fejezve. Franciaországnak ezen tanácsai fenyegetéssel szemben soha sem fognak változást szenvedni. Bármily nagy legyen is a Franciaország irányábani igaztalanság, ennek nem lesz annyi hatalma, hogy azt mérsékelt s oltalmazói szerepéből kilépésre bírja. Rómában még, ha az szükséges találna lenni, a pápa az anarchia ellen védelmezettetni fogna; ha azonban a pápa politikai tekintélyének másutt valahol válságot kellene szenvednie, az ez iránti felelősség nem hárulhat egy oly nagyilek nemzet-re, mely mindent elkövet ezen válságok elhárítására s mindenkor kész leend, jelenleg annyira félreismerit segítő támogatását följálanlani.

Páris, jan. 30. A „Moniteur” ma egy császári rendelet közöl, melynél fogva a belügyminiszter jelentése következtében az „Univers” betiltatott. Ezen betiltás okai következőképen jelöltetvük ki: Az „Univers” egy oly vallási pártot állított elő, melynek igényei naponként mindinkább egyenes ellentétben állanak az állam-törvényekkel. — E lap törekvései szakadatlanul a francia papság fölötti uralkodásra, a lelkiismeretek zavarbahozására, az ország felizgatására, s az egyház s polgári társadalom alapjainak aláásására vannak irányozva. Ezen legrégibb nemzeti hagyományaink ellen folytatott háboru a valásra nézve veszélyes és compromittáló, mivel a francia papság a szent-szék irányábani tiszteletteljes hűségét mindig össze tudá egyeztetni a hazafiasság kötelességeivel. Az „Univers” polemája mély gyász tárgyat képezi mind a papságra, mind minden jó állampolgárra nézve. Ama tanok, miket ezen lap újra föl akar élesíteni, nem újak Franciaországba. A régi francia mo-

narchia azok ellen mindig erőiesen harcolt, s ezen harcban nem ritkán nagynevű püspökök is állottak annak oldala mellett. — A császár nem kevésbé buzgón fog igyekezni, mint elődei, a nemzeti hagyományok által szentesített elveknek tiszteletet szerezni. Stephania nagyhercegnő Nizzában meghalt.

Francia részről, mint a „Constitutionnel” fennebbi cikkéből látszik, ultimatum hangján kezdenek beszélni. E cikk jelölne látszik azon eljárást, melyet a francia kabinet követni akar. A sz. atya nem fogadja el a császár parancsait, Franciaország ennél fogva, bár védői szerepéről nem mond le, s Rómában a fejellenséget féken kívánja tartani, elhárít mégis magáról minden felelősséget azon esetre, ha hogy az egyházi állam más részeiben válságos események fordulnának elő, talán olyanok, melyek a francia röpiratban körülhatárolt római birodalom, vagyis maga Róma faláig terjednének. Az „Univers” nek rögtön elnyomolása mindenestre arra mutat, hogy a francia kormány céljaiban többé semmi ellenzék által sem engedi magát gátoltnak, s az eseményeknek ott szabad menetel akar engedni, hol azok neki kedvezők. S mi indítja Franciaországot különösen ily végtelen föllépésre? A „Const.” elárulja ezt is, mondván, hogy Rómában Ausztria befolyása most is oly tulnyomó mint a háboru előtt volt, s ekként közvetve e hatalomra is rója a felelősséget a jövő bonyodalmakért.

Ha a „Nord” párisi levelezőjének hitelt adhatni, a francia császári politika rövid időn Savoyát illeté, s nyíltan fogja fogni föllépni. „A francziák császára — írja többek közt e levelező — egész olasznak mutathatja magát az olasz kérdésben; azonban soha sem feledheté azt, hogy ő mindenekelőtt francia uralkodó. Hat éven át mind előmozdított Olaszország és Piemont politikai terveit, ideje már valahára, hogy saját érdekeinkre is gondoljunk, s ne erősítsük mi magunk az 1815-ki ellenséges művet.” Egyébiránt a levelező vonakodik

jótállani azért, hogy Savoya és Nizza bekebelezése valóban meg fog történni. A tárgyalások egész 1858-ig mennek vissza; ám ki állhatna jót a közelebbi események jellemeiről?

— Ch. M. B. y., jan. 29. A kormányzó egy polgári küldöttségnek kinyilatkoztatta, hogy a szárd kormánynak soha sem volt célja Savoyáról lemondani.

A „Times” jan. 25-diki esti cikkében írja: „A párisi börze nyomott hangulata s azon körülmény, hogy a nápolyi király inkább feloszlata kormányát, hogy sem arra határozta volna el magát, hogy a fegyveres beavatkozás tervéről a pápa részére lemondjon, az ausztriai kormány azon nyilatkozatával egyetemben, mely a veronai ostromállapot hírére csak elsieltetnek mondja, lehagoltságot idézett elő. Azonban az ország kereskedelmi tevékenysége s az üzlet jó állapota minden téren nagyon elensúlyozták a bizonytalan vesztéstől való aggodalmat.

A „Times” írja, hogy a kormány egészen vagy egy részben el szándékszik bocsátani a militiát. A „M. Post.” szerint 95,000 főre megy az eddig alakult lóvászcsapatok száma.

Bécs, január 26. A rajnai lapnak írják: A tudósítások Olaszország ből még folytonosan a legnagyobb mértékben nyugtalanítók, s már kezdenek azon gondlattal megbátrakozni, hogy az olasz kérdés végleges megoldását új háboru előzdi meg. Azon készültek, miket Franciaország és Piemont a legnagyobb erővel folytatnak, azt bizonyítják, hogy ezen határnak sem tartanak Olaszországban egy új háboru lehetetlenné. A lombárd határon Velence felé nagy csapatmozgások, többnyire francziák összpontosítanak s a legújabb tudósítások szerint piemonti részről megkezdtek a Mincio-vonal erősítését.

— Az erre vonatkozó munkálatok a legnagyobb erővel folytattnak. Ausztriai részről mindenesetre csak a legvégső esetben fognak új háboruba ereszkedni; ezen eset azonban bekövetkeznék, mielőtt Velence komolyan fenyegetetné, mivel az arról való lemondásra sokkal kevésbé gondolnak

most mint valaha ténylek. — A nápolyi udvar legújabb politikájával itt nincsenek megelégedve. Ezen udvarnak innen tartozkodó magatartás ajánlatot; a király azonban úgy látszik, nem akart ebbe beleegyezni, mi Filangieri elbocsátásával összekötésben áll. Hogy a király hadseregét a pápának felajánlotta, az bizonyos; de ő szentségének úgy látszik jogos aggodalmait vannak ezen segély elfogadását illetőleg, mert bizonyos, hogy ezen esetre az egyházi állam területe véres harc színterévé válnék a nápolyi s piemonti csapatok közt.

— A boroszlói lapnak írják: „Franciaországban a különböző vasutvonalok igazgatóságait felszólították intézkedéseket tenni, hogy bekövetkezendő esetben katonaságot szállíthassanak.”

Az „O. D. P.” véleménye szerint: fölösleges egyes, még homályos pontokra nézve hozzászólások bocsátkozni; mert minden látszat oda mutat, hogy most a tények gyorsan, gyorsabban mint kellene, fognak azokra világot vetni.

Bécs, febr. 1. Az „Indépendance” egy londoni távirat szerint jólétesült körökben azt állítják, hogy Anglia a francia csapatok Lombardiából való visszavonulását kívánta volna.

London, jan. 29. Az „Observer” jelenti, hogy Savoya és Nizza átengedését Franciaország részéről valamennyi nagyhatalmasság erősen ellenezni fogja. — A klubokban azt beszél, hogy ha a parlament bizalmatlanságot találva szavazni a minisztérium ellen, Palmerston lord a parlamentet fel fogja oszlítani.

Bécsi börze. Febr. 1-jén: Nemzeti kölcsön 78.60. pft. — Metalliques 5 pcentes 70.40. Urbéri papírok: magyar 71.50. erdélyi 63. — Bankrészevény 849. Korona 18.20. Cs. k. arany 6.26. Ezüst 131.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(861)

9.—1860.

Tan. és VE. község Gy. szhoz.

Örök eladási hirdetmény.

Sz.-Udvarhely város tanácsa, és város esküdt képviselőségének folyó évi január 23. án tartott vegyes gyűlés határozatából ezennel közhírré tétetik: hogy a cs. k. mltos kerületi hivatalnak idei 173. szám alatt kelt jóváhagyása következtében, a jelen évi mártius 15-én és következő napjain, a város által közelebből örökáron megvásárolt gróf Kornis-féle, az ugynevezett Csonka vár jóságához tartozó alább megnevezendő birtok részeit; mind azon volt, meglévő és lehető jogokkal együtt, melyek mellett az ősbirtokos tulajdonában voltak, ugyancsak örökáron megvásárolt és pedig nyilvános árverezés útján a többet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverés útján eladás tárgyai következők:

1. Bann városban 106. eddig taxára birtokolt belső telek az ugynevezett udvarh. zsal együtt.
2. A városi határon a Nagylok és Szászok tábora határ részében fekvő szántók és kaszáló.
3. Minden a sz.-udvarhelyi kerületben, u. m. Miklósfalva, Béta, Dobó, Vágás, Méréfalva, Ége, Dálya, Felső-Boldog, Aszszonyfalva, Kányád községekben, s ezek határain lévő belső és külső fekvések s bár mi néven nevezett allodiatúrák; ide értve az ezekkel járó királyi nagyobb és kisebb haszonvételeket, egy nem különben a közhelyekhez való osztályos s jelesen a miklósfalvi jóság rész után járó, az ugynevezett 17. falusi erdőbeli bérd lési joggal, és erdő részekkel.

A fennebbi birtokrészek helyrajzi szempontból közelebbi leírások, valamint az árverezési és eladási feltételek különös pontjai előlegesen megtekinthetők a Sz.-Udvarhely városi tanács irodájában a hivatalos órák alatt.

Mi is azon hozzáadással juttatuk köz tudomásra, hogy az árverés végrehajtásával egy részre hajlatlan biztosság lévén kinevezve az ez által megállapított becsáról folyólag leend kimondva az első felkeltési öszveg, melynek 10. százaléka az árverés előtt mint bánt pénz bétéendő; mi is a kevesebbet ígérőnek szokás szerint mindgyárt az árverés bekezdése után vissza fog szolgáltatni; a többet ígérő pedig mint már vásárlói, a szerződés hitelesítéséig mint letét benn marad.

(858)

Sz. 25,802—3288. 1860.

Hirdetmény.

Az 1860. év hágatás idejére a következő állomásokban fognak kincstári ménlovak felállítani, ugyint:

- a) A nagy-szebeni kerületben: Szent-Ágostán, Ujgyházán, Szent-Erzsébethfalván, Vízaknán, Szász-Kereszturban, Segesvárt, Erzsébethvárosban, Medgyesen, Nagy-Sinken, Szerdahelyt.
- b) A brassói kerületben: Homoródon, Lebneken, Fogarasban, Földváron, Vidombákon, Nagy-Borosnyón, Kovásznán, Szent-Katolán, Prásmárban, Seps-Szent-Györgyön.
- c) Az udvarhelyi kerületben: Barothon, Kaditsfalván, Sz.-Kereszturban, Csik-Kozmáson, Csik-Rákoson.
- d) A maros-vásárhelyi kerületben: Maros-Vásárhelyt, Etédén, Kelemenfelkén, hadréven, Kutyalván, Bernádon, Küküllővárt.
- e) A beszercei kerületben: Szász-Régenben, Harinán, Beszercezen.
- f) A décsi kerületben: Décsen, Retlegen, Cserneken, Nagy-Somkúton, Katonán, Magyar-Láposon.
- g) A szilágy-somlyói kerületben: Hidalmáson, Nagy-Almáson, Zilahon, Szilágy-Somlyón, Tasnádon, Szamos-Udvarhelyt, Hadadon.
- h) A kolozsvári kerületben: Kolozsvárt, Tordán, Dobokán.
- i) A károlyfejevári kerületben: N-Enyeden, M-Igenben, Buzás-Bocsárdon.
- k) A szászvárosi kerületben: Szászvárost, Hátszeg, Déván.

A kincstári ménlovaknak az e honi lakosok által elővezetett kanczák hágatására leendő hasznalata ingyen engedtetik meg, de a kanczák legalább is 14 marok 1 hüvelyknyi magosoknak kell lenni, és se oly hiányokkal, melyek a lötenyészésre nézve károsok lehetnének, terhelve, se elgyengítve vagy elhivatnyodva nem szabad lenniük.

Egyszerűen többször napjára egy ménló sem bocsátatik a hágatásra és hogy a kanczák elővezetésiben minden önkény eltávoztassék, azok azon sorban irandók be egy jegyzőkönyvbe, a mint bejelentettek, és ezen rendben is vezetendők elő, miről mindenki a jegyzőkönyv megtekintése által meggyőződhetik.

Mi is ezen intézet lehető legnagyobb hasznalata végett ezennel közhírré tétetik. Nagy-Szeben, január 19-kén, 1860.

Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

(862)

H I R D E T É S.

A tordai cs. kir. járáshivatal mint törvényszék által közhírré tétetik: Hogy a károly-fejevári cs. kir. kerületi mint Bányász törvényszék által, mult évi december 5-én 5588 pol. szám alatt kelt

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTÁRÁJA. (Belső farhasatosa 74 sz.)

határozatánál fogva, özvegy Schilling Jánosné részére, 1682 pforint 34 1/2 kr 100 pforint mandatarusi illetéknek, ugy az 1332 pftot 26 1/2 krt tevő összeg után, a panasz beadása napjától folyó 6%-tőli kamatnak és perbeli költségeknek felvétele végett, Pápai Lajosnak a Kisbányai, Francisci és Sigismundi aranybányákban lévő, és 14,774 frt 41 1/2 kr a. ért. becsült 30 kuxaira az elégtételes közárverés megrendellett, és ennek végrehajtására a tordai cs. k. járás-bíróság megkérlett.

Ezen közárverés megtartására tehát ezen cs. kir. járás bíróság részéről, határidőül idei marc. 5-dike és apr. 2-ka mindenkor délelőtti 9 órakor, a kisbányai arany bányákban kitételik, mire a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy a becsíről jegyzőkönyv és árverési feltételek ezen bíróságnál megtekinthetők, és azoknak másolatai kivethetők; végre hogy az irt kuxok, a második határidőben tartandó árveréskor becsáron alól is eladatni fognak.

Tordán, jan 3. án, 1860.

A cs. kir. járás-hivatal mint törvényszék.

NEM HIVATALOS.

(865)

Alóírt tisztelettel tudatja, hogy

urbéri kármentesítési kötvényeket

5000 frt 1%-val, 5000 frt felül 5000 frt 3/4 %, 5000 frt felül öszvegeket pedig 1/2 %-val, kamatok megtérítésével a bécsi börze napi árkeletén alól bevált.

Ezenkívül mindennemű állam papírokat, börze képes magán kötvényeket, iparvasuti részvényeket, sorsjegyeket, külhoni pénzeket, továbbá aranyat s ezüstöt a legutányosabb napi árfolyam szerint elad és veszen.

A postai öszveköltetés oly biztos lévén, hogy a szállítással semmi veszélytől nem tarthatni, ajánlja az alóírt ennek használatát azon biztossággal, hogy a posta útján beküldendő kötvényeknek árát, a visszafordulandó postával a legpontosabban kézhöz juttatni csak kéri ilyen esetekben a cím, lak és utóposta hibátlan feljegyzését.

Debreczen, december hóban 1859.

E. Kiss Zsigmond,

váltó irodája Debreczenben a főtéren Schafferház 2140 sz m alatt.

(843)

Ajánlkozás.

Alóírt a t. cz. birtokos urakkal tudatja, miszerint az urbéri kárpótlás dolgába száz conv. forintól számítandó tizenöt conv. krajczár jutalomért az urbériak directional a kárpótlási tőkék és kamatoknak, a küldendő törvényes felhatalmazások mellett leendő kirendelésére a szükséges lépéseket megteszi, s a kirendelt tőkék és kamatok a hová kívántatik a diligencia által pontosan elküldi.

Az alóírtához címzett bórmentes levelek Nagy-Szebenbe a nagy piacon lévő 326. számú házhoz utasítandók.

Kovács Lőrincz,
adószámító a Szebenben székelő
fő fináncz-directionak adó osztálya mellett.

(852)

Iroda megnyitás.

Törvényes kellékek teljesítése, s 10,000 p. frt cautionnak letétele után, nyilvános Ágensnek Bécsbe kinevezetvén,

Irodám Singerstrasse 899 sz. a. 2 emeletben megnyitottam, mit is köz tudomásra hozok.

Bécs, dec. 22, 1859.

Scheinert Nándor,
nyilvános Ágens.

(855)

A majorok között, a Csértörő malom szomszédságában, egy 6 és fél hold kiterjedésű feltágyelbi házzal ellátott kert szabad kézből eladó. Ertekezhetni iránta Pap János kereskedésében az arany kigyónázi.

(5—6)

(864)

Hirdetés.

A beszercei kerületben Visollya és Budatelke helységekben, az elsőhöz egy nagy kiterjedésű marhalegelő is tartozik, — egy szízen a maros-vásárhelyi kerületben Alsó és Felső-Detrehembeni terjedelmes jóságok haszonbérbe adandók közárverés útján. Az árvereztetés határideje folyó év március 3-án reggel 9. órakor Kolozsvárt ügyvéd Sebe Samu szállásán szentgyház utca 166 szám kél a feltételek addig is láthatók.

A fennírt jóságok szabad kézből is kiadandók, mi ha a fennírt határidő előtt megtörténne, az árvereztetés visszahúzása hirlap útján közzé fog tétetni.

Kolozsvárt, jan. 29. én, 1860.

(767)

Egy tökéletesen kiképzett könyvvívő ajánlja magát a. cz. kereskedő és iparos uraknak, estéknél könyveit s levelezéseit német nyelven vinni. Bepecsételt s bórmentes ajánlatok. S. F. Post restante, cím alatt fogadtatnak el.

(863)

Nyilvános köszönet.

Alóírt ezennel kötelességének tartja tudatni, miszerint Herner Anna, az óvárban 232-dik szám alatt lakozó asszonyság, az alóírt rövid idő alatt házi orvossági szereivel a közsvényes súlyos betegségéből, melyben három esztendeig rendes orvoslás mellett sínlődött, annyira meggyógyította, hogy ő mostanában tökéletes egészségét visszanyeré; miért is szíves köszönetét ezennel nyilvánítja.

Kolozsvárt, január hó 25-kén 1860.

FEICHTMANN SÁMUEL.